

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr F. J. J. Buijtenlijk, Dr K. Dijk, Prof. Dr V. Hepp, Drs C. Tazelaar en Dr B. Wielenga

Medewerker(s): Dr H. A. van Andel, Solo; J. van Andel, 's Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Drs W. E. Engelkes, Harderwijk; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr F. C. Meijer, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr K. Schilder, Delft; Dr W. J. A. Schouten, Kampen; Dr J. Thijss, Meppel; Dr H. Th. Vollenhoven, 's Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers: Uffvers

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goss.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitenland en Ned. Indie f9.— per jaar.

Advertentie: 35 ct. per regel.

INHOUD: Het jaar 1922. III. — Uit de Schrift: Het onbegrepen. (Joh. 2:19). — Kerkelijk Leven: De loochening der Gemeene Gratie. VII. Het „aloud“ beginsel van vrije studie. Liberaal fortuinitje. Legende of historie. — Pol. en Soc. Leven: Dankbaar, maar niet voldaan! II (Slot). — Kuyper-Bibliografie. LXIV. — Wijsbegeerte: In de School der Wijsbegeerte. X. — Muzikale Kroniek. III. — Literatuur en Kunst: Nieuwe Boeken. IV. — Perschoor. — Stemmen uit onze Kerken: Samenwerken. — Kerknieuws.

HET JAAR 1922.

III.

Het jaar, dat voorbijging, bood aan Nietzsche's evangelie, de wil tot macht, een schone kans. Evenwel ontbrak het de mensheid aan wil. Een rondblik over de staatkundige toestanden leert dat.

Ons land lieten we buiten beschouwing. Wellicht oordeelt men, dat ons land, indien er van internationale verhoudingen sprake is, ook veilig buiten beschouwing kan blijven.

Want stel al eens, dat hier de wil tot macht tot buitengewone ontwikkeling kwam, wat zou ons kleine landje tegenover heel de wereld kunnen uitspreken?

Ons kleine landje!

We zijn er al meer en meer aan gewoon geraakt zó over ons vaderland te denken en te spreken. Men vindt het belachelijk te gelooven, dat Nederland ooit op de wereldomstandigheden invloed zou kunnen uitoefenen.

Men was in 1922 al blij, als de Volkerenbond een onzer mannen tot een verantwoordelijke post riep, als men in andere landen niet vergat dat het „dorp“ den Haag ook nog bestond.

Daarbij klonk het woord „zelfstandigheidspolitiek“, door ministerieel hoofd bedacht, lang niet kwaad.

Aan den anderen kant echter werd de indruk gevestigd, dat Nederland en zijn koloniën zoo ongeveer tot weerloosheid verzonken waren.

Ons kleine landje!

Dat is de term, waarvan suggestie uitgaat. Maar een ziekelijke suggestie. Een suggestie tot wilsverlamming.

De geschiedenis van onzen bloeitijd bewijst, wat een klein volk vernag. Welk een wereldpositie het innemen kan.

Gaf de zegen Gods, dat wij tijdens den oorlog onze neutraliteit konden handhaven, ons niet een voorsprong op de omliggende volkeren?

Waarom hebben we dien voorsprong niet bewaard en moesten ons ook in 1922 in de gestie van het linkende paard laten zien?

Waarom anders, dan omdat wij den wil van onze vaderen niet hebben?

Ook wij deelden in de generale wilsverzwakking. Dat de wil tot macht niet openbaar werd bij ons, we mogen er ons mee gelukwenschen.

Want dat is de wil van den anti-christ.

Doch dat de wil om te midden van het volkerenleven goddelijke roeping na te komen in 1922 zoo min als in de voorafgaande jaren tot uiting kwam, is een aanklacht tegen Nederland en in het bijzonder tegen het ware christendom op onzen bodem. Bewustzijn van goddelijke roeping in deze en wil om deze uit te voeren, zou ons een bevoorrechte internationale positie bezorgen.

En die bevoorrechte positie zou dan geen doel, maar middel zijn.

Middel om te verkondigen, dat alleen een verbond met den Potentat aller potentaten de volkeren uit de ellende kan redden.

Intusschen bleek ook in 1922 ons volk daarvoor te wilszwak.

Wel koos het bij de stembus voor rechtsch.

En dit stemt tot dank.

Maar diezelfde stembus bracht ook wilsverzwakking aan het licht.

Welk een verbroekeling, welk een versnippering gaf hij te zien.

De partijjes rezen als paddestoelen uit den politieke grond.

Is concentrering een eerste noodzakelijke uiting van wilskracht, het bleek, dat men aan het tegenovergestelde zich had overgegeven.

Ook de rechtsche partijen leden er onder. De Roamschen nemen allures aan, alsof ze voortaan drie richtingen zullen uitgaan.

De Hervormde (Gereformeerde) Staatspartij stond als gevaarlijke concurrent van de Christelijk-Historische Unie op.

De Gereformeerde Staatspartij zond een afgevaardigde naar de Kamer.

Als het moet voortgaan, gelijk 1922 inzette, dan is het einde van het politiek geliefhebber niet te zien.

En ook hiervan geldt het: wie niet vergadert, die verstroot.

Nog meer dan de politieke, duiden de oeconomische toestanden op wilsverzwakking.

„Het tweede magere jaar“ zoo betitelde de „Nieuwe Rotterdamse Courant“ 1922.

Nu kan men in telling verschillen.

Sommigen zullen meer geneigd zijn het, wat Nederland natuurlijk betreft, het derde, misschien ook het vierde te noemen.

Doelloos zou het wezen daarover te twisten.

Als men zich maar niet voorstelt, dat ook deze periode van magere jaren zó zeven zal afgesloten zijn.

Want daarvan valt geen becijfering te geven. De idee leeft: het kan niet zoo blijven, er moet verandering komen. En spoedig ook.

Maar hoe, dat weet niemand.

En van een eenigszins algemeenen, volhardenden, koershoudenden wil tot verandering moeten de eerste symptomen nog openbaar worden.

De wereld is bezig, aan wat de spelers noemen, potverteren.

In de voormalige oorlogsjaren eten zoo goed als allen hun inkomen, ja ook hun kapitaal op.

De vroegere geallieerden mogen er wat gunstiger voorstaan, tot in Amerika toe heerscht malaise.

En wat erger is: overal is het volk vrijwel los van zijn geld.

Geld dient om het oogenblikkelijk uit te geven en er persoonlijk genot van te hebben, niet om te beleggen, de algemeene productiekraft te versterken en het peil van het gehele volk te verheffen.

Die gedachte spookt overal rond.

Wat zag men in het magere jaar achter ons langs den publieken weg eigenlijk van de malaise, behalve dan de relletjes, georganiseerd door de werklozen-agitatie-comités?

Zaten de restaurants in de groote steden minder vol? Was de kleding minder chique? Hing men minder den Lucullus uit?

Ware het zó!

Wie naar den buitenkant der dingen wilde oordeelen, zou concluderen: er bestaat geen malaise.

Maar de beschouwing van den binnenkant leidt tot sombere ontdekkingen.

In steden als Berlijn en Weenen is dit voor velen het levensmaxime geworden: wanneer het op is dan is het op.

En hier te lande staat het niet anders.

Zaken kwijnen. De eens maatschappij na de andere ging in 1922 over den kop. Allerhande ondernemingen faillieerden.

Maar de betrokkenen lieten niet zelden het geld klinken tot op den laatsten dag.

Oude namen, die met soliditeit vereenzelvigd schenen, rolden daarbij als de knikkers van een schooljongen in het slijk.

En op menig familiegraf diende men eerlijkhedshalve te beitelten: 1922, ikabood, de eere is weg.

Voor de algemeene opinie stond het wel vast, dat levensversobering eisch van het oogenblik was.

Weinigen zullen er geweest zijn, die bij het begin van 1922 geenerlei goede voornemens daarentrent koesterden.

Maar als het op de praktijk aankwam, bleek de

wil niet sterk genoeg om zich met de uitvoering te belasten.

Dan gaf men aan de dure auto de voorkeur boven de goedkope tram. Dan liet men vrouw en dochters in bont uitstalling opbieden tegen anderen van haar sexe. Op tal van manieren zoog het willooze leven de beurzen leeg.

Magere jaren als 1922 moesten jaren zijn van bijna Spartaansche levensvereenvoudiging.

Luxe mag stellig niet als zonde veroordeeld.

Maar in een tijd als deze moest men zich aan werkelijke luxe hardnekkig spenen.

Doch wie durft dat aan?

Hier en daar een enkeling.

Maar wat helpt dat?

Men moest den volkswil daartoe kunnen bewegen.

Wanneer het Gereformeerde volk daartoe slechts een energiek voorbeeld wilde geven, zou er veel zijn gewonnen.

Die versobering mag dan niet pondspandgewijze over alle uitgaven worden toegepast.

Immers verlieze men niet uit het oog, dat de verhouding tusschen het natuurlijke en het geestelijke „budget“ vóór den oorlog alteminst evenwichtig kon genoemd.

Naar Amerikaanschen maatstaf b.v. gemeten, werd er onder ons voor geestelijke doeleinden: kerk, diakonie, zending, evangelisatie, filantropie, en laat er ons ook bij insluiten: wetenschap en kunst weinig uitgegeven vergeleken bij de kosten van spijs en drank, woning en kleding.

Van zeker praktisch materialisme was het Gereformeerde leven niet vrij te pleiten, al zong men nog zoo gaarne: laat gierigheid mij in haar strik niet vangen.

Tijdens den oorlog zijn de proportiën veelzins ten gunste veranderd.

Voor geestelijke doeleinden stabiliteit, zoo 't lijdten kan: verhooging, voor natuurlijke, zoo groot mogelijke bezuiniging, zou thans op 't betere pad voeren.

In elk geval maant 1922 tot iets ernstigers dan soberheidsvoornemens en zuinigheidsbevelingen.

Is staling van wil daartoe noodig, de geloofige weet, dat die te verkrijgen is door het vragen naar den Goddelijken wil.

Hij bidde inniger de derde bede van het „onze Vader“: „Uw wil geschiede, gelijk in den hemel alzo ook op de aarde“.

En hij neme de Catechismus-verklaring daarop praktisch voor zijn rekening.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Het onbegrepen.

Jezus antwoordde en zeide tot hen: Breekt dezen tempel af en in drie dagen zal ik hem oprichten. Johannes 2:19.

Reeds bij Zijn eerste optreden in Jeruzalem heeft Jezus in de tempelreiniging het conflict aangedurfd met heel de macht van het veruitwendigde, onheilighde Joodsche leven.

Het staat nu reeds vast, dat Hij de machthebbers tegen zich krígt. Ze zullen het er niet bij laten. Dat kan niet ongewroken blijven. Het zal Jezus kosten Zijn rust, Zijn vrede, Zijn bloed, Zijn leven.

Daar moeten de discipelen al iets van hebben voorgevoeld, want hun komt te binnen het psalmwoord, dat een lijdenswoord is: De ijver van uw huis heeft Mij verteerd.

En ze vergissen zich niet. Want de Joodsche oversten komen al op hun Meester aan. Hij is in hun rechten getreden. Priester is Hij niet. Overste nog minder. Wanneer Hij dan optreedt als zelloot moet Hij met een teeken aantoonen, dat Hij van God is gezonden.

En Jezus antwoordt. Hij antwoordt met dat raadselachtige woord, dat ons, die heel het verloop van Zijn lijden, dood, opstanding kennen, ontwij-